

Veileder til miljøplan¹ tema 2: Biologisk Mangfold

Miljømål

Sikre det biologiske mangfoldet (trær, viktige naturtyper, viltarealer og viktig kulturlandskap) mot inngrep og forstyrrelse, både i bygge- og driftsfasen av anlegget.

Definisjon

Biologisk mangfold er populært sagt naturens mangfold dvs. mangfold av arveanlegg, arter og økosystemene. For å bevare og utvikle det biologiske mangfoldet i Trondheim er det viktig å ta hensyn til verdifulle naturområder som f. eks sjeldne vegetasjonstyper, sårbare arter og deres leveområder som f. eks viltkorridorer eller hekkeområder for fugl. Den største trussel for biologisk mangfold i Trondheim er tap og oppstyking av leveområder ved utbygging og intensivering av land- og skogbruk og nedlegging av tradisjonelle bruksformer i landbruket.

Mer informasjon: http://no.wikipedia.org/wiki/Biologisk_mangfold

Sjekkpunkt for miljøkrav

2.1 Kontrollert om viktige arealer eller elementer for biologisk mangfold finnes i planområdet eller i nærheten og hvilke elementer som evt berøres.

2.2 Stilt spesielle krav til prosjektering, anleggsarbeid og drift for å sikre eller utvikle viktige arealer eller elementer for biologisk mangfold.

Når er temaet relevant?

Ved alle prosjekter som berører direkt eller indirekt (buffer på 100m) arealer som kan ha betydning for Biologisk mangfold. Viktige arealer for biologisk mangfold i byen omfatter mange forskjellige type arealer, f.eks grøntstruktur i tettbebyggelsen, naturelementer i kulturlandskapet (f.eks alleer) og naturområder (f.eks myr innenfor markagrensa). Tenk også på at et ubebygd areal kan ha betydning for vilttrekk uten at det må finnes spesielle synlige naturverdier. Også tunneler, gamle bygninger og tårn kan ha betydning som levested f.eks for flaggermus. Når du er usikkert – ta kontakt med Miljøenheten!

Selv om naturverdier skal tas hensyn til i reguleringsplanlegging, er det viktig å undersøke naturverdiene igjen på prosjekteringsnivå. Det finnes mange aspekter som det ikke tas hensyn til på et overordnet plannivå, men som er relevant for plassering og utforming av anlegget.

¹ Mer informasjon om miljøplanen finner du på denne Internettetsiden: <http://www.trondheim.kommune.no/miljoplan>. For å aktivere lenker i dette dokumentet, holdt Ctrl-tasten ned mens du klikker på lenken.

Kontrollere status / stedsforhold

Kontrollere ved eksisterende kart, rapporter og kontaktpersoner om det finnes registrert biologisk mangfold f.eks. trær, viktige naturtyper, viltarealer eller viktig kulturlandskap på arealet eller i nærheten. Etterspør flere opplysninger ved Miljøenheten, hvis det ikke finnes informasjon på kart.

- Naturdata I Trondheim kommune: <http://www.trondheim.kommune.no/naturdata>
- [KPA: Aktsomhetskart -Verdifulle naturtyper](#) (under revisjon)
- Grøntstruktur i kommuneplanens arealdel
- Miljøenhetens originale uttalelse til reguleringsplanen.

Tiltak

Det er viktig å forholde seg til [Retningslinjer for KPA](#) og [Grønnveilederen](#):

- Dersom det finnes registrerte **naturtyper** i området retter tiltaket seg etter verdien av naturtypen:
 - A Svært viktig (nasjonal) – ingen bygge- og anleggstiltak > ta kontakt med Miljøenheten
 - B Viktig (regional) – utredning av økologiske funksjoner > ta kontakt med Miljøenheten
 - C svært viktig lokalt – utredning av økologiske funksjoner > ta kontakt med Miljøenheten
 - D lokalt viktig - økologiske funksjoner søkes opprettholdtmer informasjon finnes her ([lenke](#))
- Dersom lokalisering i **strandsonen** langs sjø: ”Det skal ikke tillates byggetiltak i 100-metersbeltet utenfor tettbygd strøk dersom ikke tiltaket fremmer det allmenne friluftslivet og har forankring i helhetlig regionalt perspektiv.” (se på kart i [Handlingsprogram for naturmiljøet](#) og mer utfyllende beskrivelsen i vedlegg)
- Dersom lokalisering i **Nidelvkorridoren** og de vernede vassdrag Gaula og Vikelva. (se på [kart](#) og beskrivelsen vedlegg)
- Dersom lokalisering kommer i konflikt med **gatetrær, gamle trær, alleer, trerekker** og annen vegetasjon som bør bevares.
- Dersom lokalisering på eller i nærheten av uberørte naturområder som ikke enda er registrert i Naturtype-register.

Under feltbefaringen bør det legges særlig vekt på å sjekke om det finnes:

- Spor av vilt
- Bekkedrag
- Gamle trær, alleer og trerekker
- Uberørte naturområder som bratte lier med gråor heggeskog, myrer og lignende
- Artsrike (kultur)biotoper som usprøytet vegkanter, slåtteenger og lignende

Etter avtale med Miljøenheten kartlegges elementer eller arealer hvor det ikke finnes gode nok opplysninger.

Krav til drift av anlegget for å videreføre området biologiske mangfold kan f.eks stilles gjennom FDV dokumentasjon.

Det er ikke tillatt å felle eller skade trær som ikke er angitt for felling/fjerning.

Hovedbedrift skal beskytte trær som kan komme til skade mot påkjørsler, destabilisering ved graving og skader på grener, blader og røtter).

Forskrifter / retningslinjer lovverk

- [Viltloven](#) §§ 1 og 7
- [Lakse- og innlandsfiske_loven](#) §§ 1 og 7
- [Skogbruksloven](#) §§ 1 og 13

-
- [Vannressursloven](#) §§1, 22 og 32
 - [Naturmangfoldloven](#)
 - [Vannforskriften 2007](#)
 - [Plan- og bygningsloven](#)

Veiledere / rapporter

- [Handlingsprogrammet for naturmiljøet](#) – Her finnes en oppsummering miljøfaglige premisser for å oppnå en bærekraftig forvaltning av naturmiljøet og bevaring av biologisk mangfold i Trondheim kommune f.eks kartleggingsbehovet etc.
- [Faktaark viltområder](#) - Beskrivelse av verdier for vilt i utvalgte områder
- Viltbiologiske fagrapporter
- [Vannbiologiske fagrapporter](#) – informasjon om vanntilstanden i Trondheim kommune – oppsummering av vannundersøkelser
- [Miljøstatus for planter og dyr](#) i Trondheim
- Fremmede planter i Trondheim. En utredning. [Rapport i pdf-format](#)– 7,41 MB.
- [Grønnveilederen](#) (Byplankontoret)
- [Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv](#) - Håndbok fra Direktoratet for Naturforvaltning med mange gode eksempler og retningslinjer for friluftspanlegg (veger etc) Se spesiell på Faglige råd og anbefalinger
- [DN Naturtyper](#) – Håndbok fra Direktoratet for Naturforvaltning med veiledning for kartlegging av naturtyper og noen eksempler for naturhensyn i arealplanlegging

Eksempler / Nettlink

- [Miljøstatus i Trondheim > Biologisk mangfold](#)
- Trondheim [kommunens Internettside](#) om naturforvaltning og biologisk mangfold
- Ilabekken: <http://www.trondheim.kommune.no/content/1117640446/>

Kontakt

Faggruppe Naturforvaltning i Miljøenheten:

- Leder: Terje Nøst
- Botanikk/Naturtyper: Evelyne Gildemyn (Jutta Meiforth)
- Fauna: Haldor Sesseng,

Kulturlandskapselementer (Miljøenheten):

- Anne Sissel Ness (Landbruk)
- (Skog/Marka)

Gatetrær: Enhet Idrett, park og friluftsliv , Gjermund Åbergsgjord (treregisteret)

Frrområder: Elisabeth Schöttler (Kommunalteknikk)

Utarbeidet av

Jutta Meiforth, Marit Solum, Evelyne Gildemyn

Sist oppdatert

12. november 2010

Trondheim kommune
Kommunalteknikk
Erling Skakkes gate 14.
7004 Trondheim
Tel. 979 96 224

kommunalteknikk.postmottak@trondheim.kommune.no

Vedlegg: Bakgrunnsinformasjon

Grønnveilederen

”Det skal legges vekt på økologiske arealprinsipper (se på [Grønnveilederen](#) Side 8-10). Det vektlegges sammenhengende grøntdrag med variasjon i naturtyper. Veileder for den grønne strukturen legges til grunn. I områder svært viktig for vilt (A) eller med verdi viktig (B), svært viktig lokalt (C), viktig lokalt (D) for biologisk mangfold, samt større sammenhengende naturområder og viltkorridorer, jf temakart nevnt over, skal økologiske funksjoner søkes opprettholdt.”

A: svært viktig (nasjonalt)

I områder med verdi svært viktig (A) for biologisk mangfold, og vilt (Temakart: Biologisk mangfold, verdi naturtyper DN, Biologisk mangfold, verdi naturtyper TK og Viltkart), skal det ikke tillates bygge- og anleggstiltak. Alle utforminger/lokaliteter som er vurdert til svært viktig, som kan ha nasjonal verdi, kan ha innhold av rødlistearter og er ofte i større sammenhengende områder.

B: viktig (regionalt)

Alle utforminger/lokaliteter som er vurdert til viktig, har regional verdi eller svært høy lokal verdi, og er ofte i større sammenhengende områder. I områder med verdi B og C bør de økologiske funksjonene være utredet og konsekvensvurdert før det tillates tiltak.

C: svært viktig lokalt

Dette er områder som i lokal målestokk er sjeldne eller på annen måte svært verdifulle. Kan ha andre naturtyper enn beskrevet i håndboka. I områder med verdi B og C bør de økologiske funksjonene være utredet og konsekvensvurdert før det tillates tiltak.

D: viktig lokalt

Areal som har et visst biologisk mangfold, uten sjeldne eller spesielt verdifulle arter/naturtyper. Arealene vist med verdi D er viktige i den totale grønnstruktursammenheng som skjule-, hekke- og trekkområder for dyr og som spredningskorridorer.

Strandsonen langs sjø

Det skal ikke tillates byggetiltak i 100-metersbeltet utenfor tettbygd strøk dersom ikke tiltaket fremmer det allmenne friluftslivet og har forankring i helhetlig regionalt perspektiv. Regionale mål i ”Strandsoneplan for Trondheimsregionen” (Inntatt i fylkesdelplan ”Ny giv” vedtatt 2003) skal legges til grunn. ”Ny Giv” på in-ternett.

Nidelva og de vernede vassdragene Gaula og Vikelva

Tiltak etter pbl § 93, 1. og 2. ledd i vannstrengen bør ikke tillates uten at hensyn til natur, landskap, kultur-minner og friluftslivsinteresser er ivaretatt.

Nidelvkorridoren

Innenfor deler av Nidelvkorridoren som ikke omfattes av byggeforbudet i 100-metersbeltet, skal punkt 2.4.14 om naturpregete områder og grønnstruktur vektlegges særskilt. Utbyggingstiltak i strid med dette bør ikke tillates. I LNF- områder innenfor Nidelvkorridoren skal dispensasjoner behandles i tråd med punkt 2.6.4. Byggetiltak i LNF innenfor Markagrensa og Nidelvkorridoren.

Sikringstiltak for Gatetrær

Kommunal norm for anleggsgartnerarbeider er under utarbeidelse. Denne vil ta stilling til dette.